

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez poštarja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detristopne pevit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 30. aprila. V konservativnem klubu Brandfordskem je govoril minister Hardy in je v svojem govoru naglašal, da vlada stoji na stališčih evropskih pogodb. Pogodba san-štefanska nima nijednega elementa za trajni mir v sebi; tudi muselmanski in grški interesi potrebujejo varstva in zaščita angleškega; Anglija, dejal je, nij lotila se vojevitih temuč samo previdnostnih pripravljaj. Šovinistična (vojske željna) vlada je na Angleškem nemogoča, ker angleški narod se more le za velike principije za boj odločiti.

„Times“ poroča iz Peterburga 29. apr.: Dogovarjanja nijso nič vidno napredovala. Direktna razprava mej Peterburgom in Londonom so se komaj začele. Rusija želi zvedeti misli Anglije, kako bi se dosegla mirna rešitev.

Angleška perfidija,

nepoštenost in lažljivost se sveti tudi iz zgornjega denšnjega telegrama londonskega. V štirih delih sveta, v Evropi, Aziji, Ameriki in celo Avstraliji se angleška lakotna in samogoltna anglo-germansko-mešana pasma pripravja na boj za zatiranje slovanske svobode — ali minister Hardy ima dovolj poguma, da reče: to so le „previdnostne“ priprave, a ne vojne. Zgodovina vseh vekov nas uči, da Angličan nij skoro nikdar druge vojske vodil, kakor za svoj nenasitni želodec in svoje kruto gospodstvo, a Angleži se zdaj drznejo široko-ustiti, da se njih rod le za „velike princi-

pije“ bojevati navdušiti more. To nij nič drugega, kakor prosto bujenje plebejske vojne srbičice, grobo laskanje živalske tepežateljnosti Johna Bulla. — Za istino, veliko je bilo veselje vsega slovanskega sveta, ko je bil lani Turek, stari vrug Slovanstva, vržen ob tla. Ne vemo pa, kako bi se Boga nahvalili, ko bi še ta gadni angličanski sebični in hinavski zárod baš iz te vojske, ki si jo sam tako pregrešno napravlja, zadela zaslužena božja kazen!

Ruski glasi o vojski.

„Vendar nij mogoče misliti, da bi se ohranil mir“ — pravi „Ruski Mir“ — „ker angleška oboroževanja nijso dokaz, da Angleži miru hoté. Angleška vlada je pot nastopila, po katerem ne more nazaj; ona je strasti vzbudila, katerih ne more drugače utolažiti, nego z vojsko. Ona je tako dolgo igrala na strani domoljubja, da je angleško občinstvo proti Rusiji razdražila, da zdaj javno mnenje neizprosno terja izpolnitve njenih smelih žuganj. Javno mnenje hoče vojske.“

„Peterb. Vedomosti“ pravijo: „Politična kriza traje dalje. Vendar njen definitivni konec je blizu. Sovražnost Anglije do Rusije nij slučajna. Ona je uže stara kronična. Anglija nam to svoje sovrašstvo daje pri vsakej priliki čutiti. Naš boj z Anglijo zavoljo izvršitve mirovnega dogovora san-štefanskega bode le začetek trdovratnega dolgega boja, ki bode pokazal, koliko narodne zavesti ruski narod ima in koliko čuta za dozdanje narodno delo. Sovražnost Anglije nas vodi neizogibno v vojsko, ali ono vzbuja v našem

narodu narodno samozavest, katera more Angliji osodna biti.“

„Golos“ odgovarja na velikonočna razmatravanja zapadnega novinstva o neugodnem stanju Rusije: „Slab, kakor je človek, misli, da je tuje gorje lažje prenašati, nego svoje lastno. Ali če se temeljito premisli položaj, pride se vendar do sklepa, da more naša domovina z veselejším srcem, nego druge države veliki vstajenjski praznik krščanstva obhajati. Saj ga letos praznujemo z drugim zgodovinskim dogodkom: z vstajenjem krščanskega prebivalstva Turčije k novemu življenju. Kar se bode uže tudi na dalje zgodilo, kakoršne žrtve in topljenja nam bodo za osvobojenje teh narodov še naložena: po bistvu ostane dejanje osvobojenja nespremenljivo, kot delo ruskega carja in naroda za večne čase v listinah zgodovine — če se dogovor san-štefanski še tako prenapredi.“

O verjetnosti zmage v angleško-ruskej vojski

se piše iz Londona nemškemu, Slovanom sicer neprijaznemu, dunajskemu listu tako-le:

„Angleška se ne misli z Rusi na suhem bojevati, ker se čuti za tako vojno preslabo. Ako se ne oziramo na razne komplikacije v oddaljenej Aziji, moramo soditi, da Angleška neče dolgotrajajoče vojske, nego ona meri le na to, da bode Rusijo v vednem vojnem stanu vzdržala, katero bi jo moralo trdo zadeti. Misli se tu, da bodo bolezní, — različni upori v Rumeliji, Armeniji in na Bolgarskem ruskej armadi več škodili, kakor bi se smelo od katere sovražne vojske pričakovati.“

Listek.

Leon Brossy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Šesto poglavje.

(Dalje.)

Oni se v trenutku potope dvajset do petdeset črevljev v temni, tihí kraj, od katerega se prebivalcem zemlje še ne sanja. Velika teža vode se zdi potapljalcu, kakor bi mu na hrbtu ležala teška železna plošča. Sicer je na dnu, kjer leže školjke, vse mirno, v dnu nij niti valov niti plena, tudi se ne premiče morje nič, če je na površju še tak vihar. Večna tihota in strašen mir tišita kapljo na kapljo, in le malo luči dospé v to čarobno palačo, kojo bi smeli imenovati bivališče smrti.

„Resnično,“ reče naš junak, ko je prišel trenotek počitka, „vselej se z nekako grozo spustim v te globine, dasi tudi sem uže privajen. Zvonenje v ušesih se mi zdi, kakor bi me svarilo, da se predrznem motiti to sveto

tihoto.“ — „No,“ reče starc, „to dé različnim osobam različno; jaz pa postanem tako lačen, kakor tisti, ki se ob kruhu in vodi posti.“

Brossy se je nasmijal tej praktični primeri s svojim nežnočutnim mnenjem in je izginil zopet v vodi.

„Menim, da sem star čutni grešnik, pa bi se mi bili smijali, ko bi bil povedal, kaj se meni dozdeva da vidim,“ mrmra Kayetano, pa glavo stavi, da sem, ko sem se zadnjič potopil, morskoga volka videl.“ — „Ej? Res mislite?“ reče mož, ki je bil čez noč krmar. — „Gotovo. Ostal sem malo dalje na dnu Navadno, kadar sem malo dalje, vidim morske volkove in vse baže hudičev, reptilje in tudi mnogovrstne tiče, ne vem gotovo, je li to bila samo fantazija ali sem res vidil. Dobro poznate sennor Brossya v tej zadevi, da se on prvi smeje, če kdo reče, da je morske volkove videl, in zategadelj nijsem hotel povedati, dokler se ne prepričam.“

Starc je stisnil svoj nož v pest, da je

bil pri roki za vsako nevarnost, in skočil v globočino, ne poslušaje prijateljevih prošenj da vsaj počaka kaj bode Brossy rekel o njegovem mnenju. Nemiren je čakal krmar, kar se prikaže naš junak na površju trdo držeč svoj dolgi nož v roci.

„Znamenje, da moramo oditi!“ mrmra krmar.

„Da, cela čeda volkov je v obližji,“ je odgovoril Brossy. „Kje je Kayetano?“ — „Potopil se je, da bi se prepričal, če je res, kar je prej videl?“ — Brossy je poln skrbi gledal v vodo in zaupil s krmarjem: „Morski volkovi! vidite morske volkove!“ Ta trenotek se prikaže tudi Kayetano na površji, z nožem tako divje okolo sebe mahaje, da se je penilo morje. „To nij sanjarija,“ reče plezavši v ladijo, „temuč pravi morski volk, ki je lahko oče velicega zaroda. Puh! ko se je enkrat s svojo glavo proti meni zaletel, sem menil, da hoče svoj želodec z mojim telesom napolniti, in res bi bil zato komaj četrt ure potreboval.“

Z ozirom na pomorsko vojno moramo najprej moči obojih pomorskih vojnih sil precceniti. Ako Anglež na svoje brodovje ponosno kaže, ima prav, ker število njegove vojne flote je v resnici večje, nego ono Ruske. Angleška flota šteje 61 oklopnih ladij. Od teh so tri v Indiji za nabrežno stražo porabljene, 15 ladij se pa ne more na morji več rabiti. Tri nove oklopne ladije, v lanskem letu izdelane, še niso popolnem opravljene. Ravno tako je z drugimi tremi ladijami, katere ste dali braziljanska in turška vlada na Angleškem napraviti, a jih je potem Anglija odkupila. Skupno število vseh oklopnih ladij, ki se morejo takoj rabiti, je 37, katerih oklep mej 4¹/₂ in 14 palci menjava. Na teh ladijah je 318 topov, od 6¹/₂ do 38 ton težkih; mej težkimi kanoni so sledeči: šest 38, šest 35, trinajst 25 in osemindeset 18 ton težkote. Vse te ladije predstavljajo 68.576 konjskih močij.

Ruska oklopna flota ima 29 ladij; štiri izmed teh še niso popolnem opravljene. Oklep teh ladij je od 4—18" debel; prav z debelimi oklepi so pa le tri ladije, jedna ima 18", jedna 14" in jedna 12" debel oklep. Vse druge ladije imajo manj, nego 6". Kanonov imajo 162, izmed katerih so najtežji: 2 po 40, 16 kanonov po 35, 2 po 28, 12 po 25 in 20 kanonov po 18 ton. Vse te ladije imajo 38.900 konjskih močij, mej tem, ko imajo angleške 68.576. V Črnem morji, kjer se bodo ravno vse pomorske operacije izpeljavale, ima Ruska le dve „popovki“ (okrogli ladiji), ki nemati ofenzivnega značaja. Vse oklopne ladije ruske so v baltiškem morji.

Akopram pa ruska flota se nikakor ne more meriti z ono Angleške, akoravno imajo Angleži večje število kanonov, ima njihovo ladijeve debelejše oklepe, ter imajo boljše pomorščake, vendar previdni Angleži ne računajo iz trdna na zmago. Pravijo, da se bodo vojne operacije v baltiškem morji in v turških vodah vršile, — a na obeh straneh se onemu bolje godi, ki se brani, nego onemu, ki napada. Pred vsem se sodi, da je flota v Marmara morji v resnej nevarnosti, kakor hitro se vojna prične. Premišljuje se na dalje, kako pogumni in predrzni so ruski pomorščaki bili v torpednej vojni zoper Turško, zato bode imela angleška flota v marmarnem morji jako zmedeno nalogo rešiti. Zabraniti morala bode Rusiji, da ne zasede Carigrada, Bulair-črte pri Galipolji in zapadnega nabrežja Bospora.

Vse je pak od tega odvisno, kdo bode Carigrad zasedel in vprašanje nastane, kako bodo Angleži mogli Rusom vhod v Carigrad za- braniti?

Ruska flota bode se morala v vojni z Angleško le braniti a ne bode mogla napadati; in ako bodemo pomorsko bitko doživeli, bode se ta le v vzhodnem morji bila, ker angleška flota nema v Marmara morji nikakovega objekta, da bi ga napala. Ker je pomorska vojna dvomljivega konca za Ruse, zato hočejo Rusi na še angleško trgovske ladije s tem uničevati, da bodo izposlali kaperske (kreuzerske) ladije. To je sicer, pravijo, protinárudno, a strasti so vzbujene in ruskih kaperskih ladij Angleži s kacam protestom ne bodo odvrnili. Koliko škode bi iz razpošiljanja takovih lovskih ladij izrastlo, razvidi naj se iz sledečih števil. Angleška kupčevalna flota šteje 17.228 ladij z jadrni in 3121 parobrodov. 10.641 jadrnih ladij in 1345 parobrodov vozi le na angleških vodah; 1200 jadrnih ladij 287 parobrodov tržuje v lukah angleških, ali pa posreduje trgovstvo mej Angleško in tujimi državami, 5387 jadrnih ladij in 1489 parnikov ukvarja se jedino le s čezmorskim trgovstvom. V tujih morjih vozi tedaj 6587 jadrnih ladij in 1776 parobrodov, skupaj 8363 ladij.

Vvožnja znašala je 1876. l. 375,154.703. funtov st. izvožnja pa za 200,639 204 britanskih pridelkov; kolonijalnih pridelkov izvozili, so za 56,137.398 funt. st. Izvozilo in dovozilo se je v jednom samem letu za 631,931.305 funtov st. Leta 1876 se je v zedinjene države severne Amerike za 16,833.517, v Indijo 22,405.420, v Avstralijo 17,681.661, na Rusko 6,182.838, na Kineško 4,611.180, v Kanado 7,358.151 funtov st. Iz posamnih teh držav se je pa na Angleško pripeljalo, in sicer iz severne Amerike za 75.899.008, iz Indije 30 025.024, iz Avstralije 21,961.929, iz Ruske 17,574.488, iz Kineške 14,938.641 in iz Kanade 11.023.782 funtov st. Vidi se iz teh števil, koliki kapital se mej Angleško in družimi državami po vseh morjih vozi.

Ruska trgovska flota štela je leta 1874 nič več kakor 2512 ladij. Izmed teh vozilo je 1672 le ob nabrežji in le 621 ladij tržilo je s tujimi državami; a tudi mej temi je mnogo Grkov, ki pod rusko zastavo plavijo. Zopet se lahko razvidi, da je rusko čezmorsko tr-

govstvo malenkostno in vozijo le v črnem baltiškem in severnem morji.

Ruski oficirji šli so v Ameriko, da bodo pri uniji kaperskih ali lovskih ladij nakupili. Severni Amerikanci bodo gotovo radi to kupčijo z Rusi sklenili, posebno zaradi tega, ker bodo s tem angleške kupčiji mnogo škode napravili. Amerikanci imajo 17 226 jadrnih ladij in 3958 parobrodov, in kar je izmed teh rabljivih, pokupili bodo Rusi. Amerikanski častniki bodo stopili k ruske pomožnej marini. Nij dvoma, da proti angleške trgovske floti velika nevarnost od ruskih taci pomorskih lovcev ali kaperskih ladij; a kaj se bode zgodilo, ako bode angleški lastnik trgovske ladije s zastavo katere prijazne države, kar bodo gotovo rade privolile, tržil od jednega morja do drugega.

Sploh ta vojna ne bode tako kakor so druge. Ali nij uže to krasno, da se bosti dve državi v tujej državi borili? In kdo more prorokovati, kakovšen bode konec te vojske, ko je uže nje pričetek od tega odvisen, kam se bode Turška nagnila. Znajo se tudi na Balkanu in v Aziji reči goditi, ki bodo na vojsko mnoge vplivale. Morebiti ne bode napovedane vojne, a imeli bodemo takovo dolgo vojno stanje, da se bode lahko smelo enakosti iskati trgostij mej obema državama. Upajmo, da iz tega prepira mej Rusko in Angleško ne nastane svetovna vojna.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. aprila.

Napovedani *ministerski* svet je bil predvčeranjem pod predsedstvom cesarjevim. Tudi grof Andrassy se ga je udeležil poleg onih ministrov, ki imajo dogovore zaradi nagodbe voditi. Andrassy je pri tem povedal, kako stoji vnanja politika in je naglašal, da je silno treba, ka se nagodba brž naredi. Zatorej je prosil v interesu veljavnosti monarhije, naj se nagodba za vsako ceno naredi, da ima monarhija na znotraj proste roke in more potem ves pozor na vnanjo situvacijo obrniti. — Kaj se bode zgodilo, Bog ve. Včeraj je bil baje nov ministerski svet.

Kaj bode *Austríja* v vnanjej politiki ob prihodnej vojski storila, to se ne ve. Dokler je Magjar vnanji minister, mi Slovanje ne moremo brez skrbi biti. — Berlinski listi poročajo, da se je Avstrija z Rusijo pogodila, da bode Bosno in Hercegovino anektirala, a sicer nevtralna ostala. Daj Bog, da bi bilo to res. Ali dvombe nij, da jo bodo magjarski in

Sedmo poglavje.

Velik nemir in gibanje je nastalo na barki, ko se je bila raznesla ta novica. Potapljanje se je ustavilo in ribiči v morji so bili pozvani na višino. Tisti pa, ki so se ravno na površje pokazali, so skušali, prej ko mo goče priti v varno zavetje. Par trenutkov so bili vsi nemirni, vendar pa ko so se vsi ribiči zopet srečno rešili in ko so videli, da nobena ne manjka in da nihče nij ranjen, minul je zopet ves strah. „To je dobro,“ reče Kayetano in globok izdih, olajšavo oznanujoč se mu izvije iz prsij, „zmirom sem se bal, da ne bi kdo končal svojega življenja v podobi južine.“

Najprvo so pripovedovali ribiči, koji so morske volkove videli, potem so se pa še prepričali ali so uže ti mirokalitci odšli. A zmirom se je tu pa tam eden izmed njih na površji prikazal in vse je bilo zopet mirno, razen gibanja plutev, koje je tem ribam tudi v mirnem stanji lastno.

„Cel roj, kakor sem uže rekel,“ pravi Brossy, „hočemo jih malo podražiti! Kde je njihov sovražnik?“ To vprašanje je nekoliko vznemirilo mornarje. Mlad človek je vstal s svojega ležišča, na kojem je zadnjih petnajst minut počival. Bil je velik, žilnat in krepkih mišic, debelih in močnih rok, z živimi očmi; na obrazu bil mu je brati neukrotljiv pogum. Ime njegovo je bilo Pulgar, a ribiči so ga navadao imenovali „volčja smrt“, ker je uže mnogo prav hudih bojov imel z morskimi volkovi.

„Prav imate, sennor,“ reče, ter sleče svojo raztrgano srajco in njegova rudiče rujava koža se je svetila obsijana od solnea, „veseli me, kadar ugledam kacega teh požeruhov, in koj sem pripravljen bojevati se z njim, odkar so mi pred dvajsetimi leti brata požrli, sem se uže nad stoterimi zato maščeval.“ Brusil je velikansk nož ob svoje podplate, in mirno gledal lahko se gibajoče plavute. Naenkrat zažari njegovo oko, pogum in

hrabrost ste mu brali na obrazu in gledal je tako grozno, ko morski volkovi sami.

„Še tega-le hajduka mi spravi sè sveta,“ reče Kayetano spodbudljivo, „in dam ti najlepši biser, ki bode moj delež.“ Pulgar je iz majhnega sodčka za ribe napravil nekaj desk, osem do devet palcev dolgih, in jih je na obeh koncih porezal. Eno izmed teh je vtaknil za pas, drugo pa je držal v levej roki. „Zdaj le mirni bodite,“ reče, zapazivši željno pričakovajoče obraze ribčev, „obljubim vam tega-le spaka prej, nego mine jedna minuta, ugonobiti.“

Vesel krič je spremljal njegove besede, a potem je zopet nastala največja tihota. Pulgar je planil, držeč v desnici grozoviti nož, naglo v vodo, in lahko se je videlo, kako so v trenutku bile plavute obrnjene proti njem. Koj se je pričel strašansko boj, prej, nego mi moremo ta prizor popisati, bila je vsa površina rudiča od krvi. Morski volk se je zdaj pa zdaj prikazal in enkrat se je še celo do

judovski vplivi bolj, nego dozdej, v protirusko akcijo silili.

Vnanje države.

Ruski „Praviteljstveni Vestnik“ prinaša celo vrsto imenovanj. „Agence“ pravi, da nij res, ka je nemško posredovanje skončalo se, temuč se nadaljuje.

Turki še zdaj nijso Rusom izročili trdnjav Šumla, Varna in Batum. Rusi so jih torej zahtevali v petih dneh gotovo izpraznene. Mej tem je nered in negotovost v Carigradu stara. Sultan je na pol blazen, vlado ima serail in uradništvo v roci.

Na **Angleškem** se razpihuje vojno navdušenje kar se da. Zadnji tedej je bilo več meetingov, na katerih se je želja po vojski izražala. — Angleške novine se veselijo vstanka bolgarskih Mohamedancev na tak način, da se vidi, ka je ta krvavi in nepotrební vstank naredila le angleška perfidija.

Preko Pariza dobaja vest, da Rusija in Nemčija prigoovarjajo **Dansko**, naj ona iz reče, da je baltiško morje, v slučaj, ako vojna nastane, za prto morje in se mora kot tako v poštev jemati.

Dopisi.

Iz Vipavske okolice 27. apr [Izv. dop.] Pred nekoliko časom smo brali v „Slovenskem Narodu“ da imajo sedaj na Vrabcáh vrlega narodnega moža za župana, da imajo sedaj tam komunske zadeve bolj v redu itd. To vse je istina. Tudi mi poznamo vrlega moža g. Blaža Seražina, ki se na vso moč trudi za blagor Vrabske soseske. G. Seražin, župan na Vrabcáh, pa nij samo narodnjak po besedi, temuč on se trudi, da bi občini tudi dejansko koristil. Tako smo silšali namreč, da je dal posaditi lansko pomlad griček pod vrabsko cerkvijo se 4000 smerečicami, ki bi naj potomce varovale prelude burje in jim bile svoje dni okrepčevalna senca. Kakor slišimo, so se te smerečice vse prijele. G. Seražin baje namerava še več praznega sveta pod Vrabsko cerkvijo pogozditi. Pač pametna misel vrlega moža! Naj bi vrlega vrabskega župana posnemali tudi župani po Vipavskem, da pomašimo kolikor je moč, luknjo vedno večji burji. Mi Vipaveci imamo več kakor dosti praznega sveta, in da bi se lahko naše puščave spremenile v gozd, priča temu je gozdček nad Budanjami, tam gori nad cesto. To se vé, če ne bomo nikoli nič zasejali in če pustimo, da nam še to malo grmovje ovce in kozé pokončajo, potem lahko tožimo, da

polovice pognal iz vode, a mladega moža nij bilo nič videti. Rudeča voda je postala bolj črna. Jeden ali drugi borilec je moral biti ranjen. Ribiči so sapo vzdrževali, kraljevala je neprijetna tihota. Slednjič se vendar prikaže Pulgarjeva glava iz vode, in dolgi črni lasje so se držali obraza, na katerem je bila videti zmagovalna zadovoljnost.

„Sem ga uže!“ zakliče, gledaje svojo žrtev, „dajte mi vrv“. Dali so mu jo. On priveže z njo mrtvo ribo in skoči v ladjo. „Vlecite!“ reče dalje. Ribiči so vlekli vrv in kmalo se je prikazala volkova glava. Videli so debel prispichen klin, kojega mu je Pulgar ravno mej zobe vtaknil, tako, da se mu je, kadar ga je hotel volk ugrizniti, zabodel glo boko v čeljusti. To je bil način, po katerem je on morske volkove lovil. „Halo, le gori z njim!“ reče Kajetano, „kaj hudiča, ti si ga popolnem razmesaril.“ Telo je bilo polno ran in kosti so se vidile od enega do drugega konca. „Dobro si se obnesel,“ reče Brossy odkritosrčno, občudovaje mladeničev pogum in

po naših golinah noče drevje rasti. Rojaki! Mesto da se vedno tožarimo in prepiramo za pusto gmajino, dajte pogozdimo raji naše puščine! Verujte mi, da nam bo to več hasnilo, kakor večni prepiri. Možje župani! Vrabski župan pokazal vam je pot, nasledujte ga! Ako sami ne boste imeli koristi od vašega početja, imeli jo bodo vaši otroci ali vnuci. Vam nij mer dolžnost skrbeti za potomce? Le pomislite, ko bi bili naši prednamci bolj gledali na to, da se obrastejo naše pustine, ne bi nas tako nevsmljeno brila burja ter nam ne škodovala vsestransko. Pa kakor se kaže, bo še vedno huje tulila po našej dolini, kajti vedno bolj se svetijo naši gozdi in gmajne. Skrajni čas bi bil, da prevdarimo, kako bi jo na boljši pot vkrenili. —

Ker mi je povod k temu dopisu dala misel na Vrabskega župana, naj povem, da je ovi mož res vse hvale vreden. Nikjer nij hodil v šolo, a sam in prav umno in natančno spisuje obile komunske pisarije. Sploh je znati, da je mož zelo nadarjen. Škoda, da nij mars kakemu dano, da bi se kaj več učil. —

Pri nas letos sadje sploh obeta, da bo bogato obrodilo. Tudi trta lepo kaže. Bog nam daj uže boljši letino kakor je bila l. 1876 in 1877. Davki so vedno višji, a zemlja pa vedno slabši rodeva. Pomozi bog!

Iz Trsta 27. aprila. [Izv. dop.] Naši italijančiči nekoliko časa sem pridno in tiho delujejo, kakor bi se imel uže jutri odtrgati Trst od Avstrije. Da so v zvezi z goriškimi veleizdajnimi laškimi sanjači in pustolovci, to se razume ob sebi. Neko živahnije gibanje, ter ostrejši glas proti vsemu, kar je slovenskega in avstrijskega, dokumentira očito, da iz Italije od sedanje tamošnje vlade, gotovo podpora dobaja po skrivnih potih ne le v naš Trst in na Goriško, ampak tudi v Istrijo in dalmatinskim avtonomašem.

Vedno potrebnejši se tedaj kaže, da tudi mi zedinjenje Slovenije naglašamo, katera bi bila živa trdojava in nepremagljiva proti zemlje poblepnej Italiji ter prava redarica srboritim italijančičem v Primorji. Ker višji neki krogi nečejo izprevideti počasne nevarnosti, katera lahko pri sedanjih kombinacijah za nas nastane, treba bode zopet in zopet povzdigniti glas na taborih, katerih prva točka bode: Zedinjenje vseh Slovencev v

hitrost, „popolnem si spolnil svojo obljubo“. — Način, po katerem je Pulgar tako hitro in brez nevarnosti volka ugonobil, je bil jako priprost. Prva skrb mu bila, v začetku boja prispichen klin živali po konci v gobec dejati, potem se potopi pod jezno in začudeno ribo, katera se je trudila oni nagajivi les požreti, in jej zasadi dolg oster nož mej drob. Jasno je, da je potreba, tako nalogo rešiti, biti hladnokrven, popolnem sebe v oblasti imeti, pa tudi dovolj moči in poguma.

„No, potapljavci!“ reče naš morilec, „dajte mi malo brinovca, in še po enega bodem šel.“ — „Nij potreba,“ reče Brossy, ko njegovi tovariši mladeniču steklenico dado, „saj je dosti“. — Še enega, samo enega bom še uničil,“ ga Pulgar prestreže, „saj potrebu jem samo eno minuto.“ Uže je bil zopet v vodi, pa sedaj nij dobil samo enega sovražnika, temuč trije so planili nanj. To videvši gledalci v čolau strahu zakriče in ga kličejo nazaj. — „Saj ga bodo še umorili,“ reče Kajetano. — „To je predrznost!“ oglasi se drugi.

jedno močno kronovino. Ideja se mora zopet oživeti, vsak rodoljub mora to začeti priporočati, po javnih krajih in sploh povsod, kjer se narod skuplja, treba se je o tem pomenskovati in podučiti nevedne, katere koristi bodo izvirale iz zedinjenja Slovencev v jedno celoto. Nij se treba vstrašiti, da se ne bode ničesa doseglo, da bodo židovski listi grajali in se norčevali. To bode še pospeševalo in oživljalo našo opozicijo proti napadom. Kdor nikdar ne začne, kdor ne vstraje, nema nikdar ničesa. Iz malega raste veliko. To si moramo tudi mi zapomniti in z železno voljo delati in agitirati. Vsako leto se čuti pritisk Italijanizma silneje, in morda nij daleč čas, ko bode prepozno. Sosednja Italija, ako ravno se na videz Avstriji hlina, hotela bode z mečem zemljevid predrugačiti — in kaj potem? —

Dan na dan se vlaga v parnike in ladije strelivo in prah, bomb in družega orodja toliko, da človek misli, v kratkem utegnemo i mi na vrage grmeti ali — na kakšne?

Iz blažene Italije dobaja toliko lačnih delavcev, da človeka jeza lomi, ko naši delavci na tisoče stradajo, brez dela životarijo. Ali bi se ne moglo tej stvari v okom priti in zabranjevati preplavljenji s temi tujci Lahji po našej Avstriji, ki vsako leto nad 2 milijona gold. zlata in srebra v Italijo odnesó?

Magistratni urad je priobčil štatistiko Trsta in okolice. Vzel si je za ta posel zobe in žrelo morskega volka v najem. Žrl je vse druge naroduosti, le laške ne. Slovencev je požrl najmanj 24 tisoč. To je laški želodec, dragi čitatelj, ki bi rad vso Avstrijo požrl, ako bi je ne bilo treba prebaviti. Hrvatov, Srbov, Čehov, Poljakov in Rusov je tako malo število v Trstu pustil, da se je bilo bati, da bode lahonski moloh še jedenkrat zajel, pa bode še vse ostale požrl. Da se ne bodeš čudil temu, naj omenim, da se tu pošilja od magistrata zagriženega lahona po hišah ljudij štet.

Iz Gradca 25. aprila [Izv. dopis.] (Slovinci v kadetskih šolah.) Nij bil celo nevspešen moj poziv na slovenske mladeniče v „Slovenskem Narodu“ lanskega leta. Mnogo jih je vstopilo zopet v kadetske šole. Povsodi uže najdeš rodoljubnega Slovenca. V daljnjej tujini se razlega po vojašnicah in logih glas milih slovenskih pesmic. Slovenec uže tudi pod vojaško suktnjo ne pozabi kdo ga je ro-

— Voda se je zopet orudečila in se penila od gibanja bojevalcev. Pa to je samo trenutek trajalo, potem je bilo zopet vse mirno.

Trenotek pozneje se je prikazal Pulgar, smeja se, kakor je bila njegova navada pri takem delu. „Ti so uže poginili!“ reče, skočivši v čoln in gledaje po vodi. „No, sedaj ne vidite nič več volkov.“ Bilo je tako. Morski volkovi so se tega junaka zbali in zapustili biserno klečeti. Čul se je vesel krik po tem prepričanji, in Brossy je dejal: „Meni se zdi, da je voda sedaj čista od teh živalij, in da lahko nadaljujemo svoje delo; pa kaj vi menite? Ali smo dovolj za danes storili?“ Vsi pritrdijo, on pa odvrne: „Tedaj dobro. Halo domov, kakor hitro bode ugoden veter!“ — „To je prava beseda o pravem času!“ oglasi se nekaj potapljavcev. „Hurra!“ in kmalo se je celo ladjevje pomikalo proti domu.

Popustimo jih na potu domov in pogledjmo na dogodke, koji so mej tem godili.

(Dalje prih.)

dil, kje mu je zibel tekla ne pozabi, da je Slovan! Kako prijetno je, kako spominja enega na dom, ako se zbere mej drugo na rodnimi sošolci v tujini mala a krepka korenina slovenskih mladeničev, ter zakroži mile naše domače slovenske pesnice. Vse utihne, nemo posluša milim glasom naše rodne majke.

Doli v Magjarskeji, v Hrvatskeji, v stolnem mestu našega cesarstva na Dunaji, v Trstu, Gradcu, na šumečem Dunavu v Hajmburgu, povsodi sem našel slovenske kadetske šolce, kateri se pripravljajo za teški poklic domobranstva, narod in cesarja, ter pripravljati svoje rojake (katere dosedaj še v večini tujec podučuje) za vojaški poklic, razlagati jim pravila in dolžnosti vojaškega stanu v milej materiščini, ter jih pripravljati za ljuti boj.

Malo let bode še preteklo in vsi naši polki in bataljoni bodo preskrbljeni s slovenskimi in narodnimi častniki. Ne misli si blagi čitatelj, da so sedanje kadetske šole primerjati z prejšnjimi odgojevališči. Tu ne velja le plemenito „ime“ kakor nekdanj ko so pošiljali plemiči in drugi velikaši svoje sinove v ta odgojevališča, češ, naši sinovi so prosti vojaščine, čaka jih protekcija, brzi avancement. Sedaj so ti časi prešli. Znanje vse velja.

Plemenitaš in sin prostega kmeta sta si enaka pod vojaško suknjo. Nikdo te ne vpraša po narodnosti, po stanu, le vednost sedaj tehta kaj, kdor kaj umeje, kdor je bistro glave, ta doseže svoj cilj. Onega časa nij več, ko je samo plemenito ime pripomoglo dostikrat praznim glavam do zlatega portopeja. Od pri šematizem preteklih let in našel bodeš tu mej častniki skoraj same plemenitaše k večjemu pri artileriji, ker je mučno učenje prepodilo plemenitaše, najdeš plebejce. Sedaj je to vse drugače, treba se je v kadetskih šolah poprijeti učenja. Od ranega jutra do poznega večera moraš sedeti v šolskih dvoranah, beliti glavo, in si krepiti telo v prostej naravi, kadar ideš na vojaške vaje, da ti ne zavstane telo za duhom. — Tako je sedaj.

Domače stvari.

— (Porod na cesti.) Predvčeranjem zjutraj je prišlo kmetško dekle po dunajskeji cesti v Ljubljano, z namenom, iti v porodnišnico, ker se jej je bilo nekaj človeškega primerilo. Pri Bežjigradu, nasproti sv. Krištofa, pak jo nenadoma prelite porodne bolečine, in ubožica sede na hrastov tram, kakoršnih leži tam več poleg ceste. Delavci iz Bežjiграда, in neki, po naključji navzočni dobrosrčni gospod, zapazijo, da se godi nekaj nenavadnega; pa ko pridejo do nje, porodila je bila mlada mati uže krepkega dekleta. Spravili so mater z otrokom vred s pomočjo dveh usmiljenih mlekaric, ki so tudi prišle po tem potu, v Bežjigrad k dobrosrčnim ljudem; gospoda pa, ki je bil tako srečno naletel, zadelo je še drugo dobro delo — botrovanje, katero je tudi včeraj radovoljno prevzel.

— (Kup.) Hišo faliranega knjigotrčca J. Lercherja tukaj na glavnem trgu je kupil g. Resman, steklar, za 23,520 gld.

— (Narodna čitalnica v Celji) na pravi 4. maja t. l. veselico s sledečim programom: 1. I. Dr. G. Ipavie, Zvečer, zbor; 2. V. Lisinski, Prelja, zbor; 3. A. Hajdrih, V Tihi noči, čveterospjev; 4. A. Förster, Samo, zbor s čveterospjevom; 5. Dr. G. Ipavie, Zagorska, zbor; 6. J. Briž, Banovci, zbor. II.

Srečkanje, h katerem darujejo čitalnični udje dobitke prostovoljno. III. Ples in občna zabava. Začetek o 1/29. uri zvečer. K obilnej udeležbi se najuljudneje vabi. Gostje dobro došli.

— (Sirotišnica za deklice) se bode — kakor „Slov.“ poroča — v Ljubljani uže skoraj ustanovila. Veleč. knez in škof je pri občnem zboru Vincencijeve družbe 28. t. m. namreč naznanil, da je Lichtenthurnovo hišo na Poljanah izročil v last usmiljenim sestram, da tam napravijo omenjeno sirotišnico. Ranjki posestniki ste bili v svojej oporoki hišo odločile za gospe dobrega pastirja, ki se pečajo z boljšanjem padlih žensk in deloma tudi z odgojo sirot, toda s pristavkom, da ima knez in škof pravico hišo obrniti za kak drug blag namen, če gospe dobrega pastirja v jednom letu ne pridejo sem in ne prevzamejo posestva. To se je zdaj tudi res zgodilo, in gotovo bi ne bil mogel hiše odločiti za boljši namen, kakor za sirotišnico. Naj bi se uže skoraj tudi za dečke napravil enak vstav, kar bi bilo tem ložej, ker ima mesto uže precejšnje, v ta namen odločeno premoženje, ki se bode gotovo bolje obrnilo, če se napravi sirotišnica, kjer bodo sirote preskrbljene z vsem, kakor pa če se oddajajo samo vstanove ali štipendije zapuščenim otrokom.

— (Duhovenske premembe) v ljubljanski škofiji: G. A. Žlogar pride iz Mokronoga za kaplana k sv. Jakobu v Ljubljano; g. Janez Golob iz dol v Mokronog, g. Leop. Lotrič pa iz Žuženberka v Dobrepolje. — V Krškeji škofiji; Knezo-škofijska svetovalca sta imenovana: g. Reichman Sim., fajmošter v Selih, in g. Puhar Viktor, fajm. v Libeličah. — g. Eichholzer Alb., fajm. v Ločah, je dobil faro Globasnico, in g. Aleš Lovr. fajm. na Pečnici, faro Vetrinje. — G. Jamnik Jan., kaplan v Sovodji, pride za provizorja v št. Peter v Kačji dolini, in na njegovo mesto g. Ganglmayer Jož., za kaplana v Sovodje. — G. Knaflič Jakob, kaplan v št. Jakobu, pride za provizorja v Pečnico in bode oskrboval faro v Ločah. — G. Tirnik Jan. je prestavljen iz Tinj za kaplana v Terg.

— (V Savo skočila.) Iz Sevnice se 26. apr. piše: Žalosten dogodek je razburil prebivalce pri nas. Včeraj po póludne ob dveh so videli hčerko hišnega posestnika in mesarja Štarklja, cvetoče deklet, 18 let staro, teči proti savskemu mostu. Čuvaju Martiniju je plačala mostovino rekoč mu na njegovo vprašanje, da ima preko mosta opravek. Komaj pride do srede mostu, zavihiti se dekletica črez mostni ročaj in skoči v deroče valove savske. Valovi so jo nesli proti brodu, ki je pod mostom. Brodnik je brž odpel čoln in bi bil prestregel utopljenko, ko bi ona sama ne bila z nogo odbila se od čolna in izginila v vodi. Mej tem je bil mostni čuvaj Martini groznega položaja tako prestrašil se, da ga je mrtud zadel in še denes brezzavesten leži. — Domač preprij je uzrok strašne smrti dekletove. Znano je da se je lani na istem mostu enaka katastrofa vršila.

— (Zginil) je nek kranjski pekovski pomočnik, Janez Dežman, ki je bil z 800 gld. na potu iz Gradca v Maribor. Sumi se, da ga je kdo ubil in oropal.

Razne vesti.

* (General Černjajev) je bil oni teden od ruskega carja jako milostno sprejet.

Pravi se, da bode dobil poveljništvo vojnega oddeljenja, ki ima namen marširati mimo Perzije v Indijo.

* (Umrli) je v Parizu sloveči češki slikar Jaroslav Čermak. Naredil je več po vseh razstavah odlikovanih slik, največ iz slovenskega življenja in slovanske povestnice. Nemški in francoski kritiki ste ga hvalili, kar nij njih navada — Slovanu nasproti. Pogreb njegov je bil sijajen.

* (Vinski tat.) V Kutjevem v Slavoniji je krčmar Peter Markovič oni teden enkrat ponoči sē strahom pritekkel po žandarma, češ, da je v njegovem kleti nekdo z lučjo, a on si ne upa sam notri. Žandarm gre z njim in tam najdeta tatu Stipa Miliča, ki je bil napil se, pipo pozabil zapreti, da je iz jednega sodčka vino izteklo na tla, a on sam je bil v pijanosti zaspal. Na tleh je bil v luži vrč in ubita čaša. Najbrž je hotel tat vina v vrči in v želodci odnesti ali ker ga je bil v želodce preveč naložil, nij šlo, in zdaj bode v zaporu premišljeval, koliko ga nese in ne.

* (Svoboda na Nemškem.) Kako malo pravice imajo Nemci zabavljati o nesvobodi v drugih državah, kaže dogodek, da je nekov Dentler, urednik „Berliner fr. Presse“, v ječi umrl. Januarja je bil zaradi negega članka v zapor vržen. Dasiravno je njegov zdravnik dokazal, da kot bolnik ne bode ječe prebil, vendar ga je nemška sodnija v zaporu obdržala v preiskavi tako dolgo, da je zadnjosredo tam umrl.

* (Iz voza skočil.) Nek žandarm je po železnici iz Bodenbacha v Draždane spremljal ujetnika. Ta spazi, kedaj žandarm nij baš nanj gledal in — skoči skozi okno železnicega voza ven. Žandarm skoči za njim. Posreči se je bil lopov tako močno pobil, da menj ranjenemu žandarmu nij mogel uteči.

Dunajska dorza 30 aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	64	35	„
Zlata renta	71	85	„
1860 drž. posojilo	110	50	„
Akcije narodne banke	786	—	„
reditne akcije	204	50	„
London	122	75	„
Napol.	9	82	„
C. kr. cekini	5	79	„
Srebro	106	65	„
Državne marke	60	50	„

Štev. 5782.

(131—3)

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bode volitev dveh odbornikov in jednega namestnika v glavni odbor za obdelovanje močvirja, katera volitev posestnikom v katastralnih občinah Trnovo, karlovske in gradiščne predmestje v Ljubljani in Štepanovo vas v okolici ljubljanskeji ležečega močvirja pripada,

v nedeljo 5. maja 1878,

dopoludne ob 10. uri v mestnej dvorani vršila, h katerej se posestniki iz omenjenih katastralnih občin z pristavkom vabijo, da se bode le ustmeno in z volilnimi listki volilo, in da se bodo v ta namen glasovni listki navzočim volilcem pred volitvijo izročili.

Mestni magistrat v Ljubljani,
23. aprila 1878.

Gostilnica „pri fajfi“

v Lingerjevih ulicah v Ljubljani.

Dobra dolenska vina, liter po 32, 36 in 40 soldov, ter okusna mrzla in gorka jedila.

(134—2)

priporoča
F. Föderl.

Komí,

kateri je v špicerijskeji stroki popolnom izurjen, najmenj 22 let star, slovensčine v besedi in pisavi zmožen, so sprejme pri

(136—1)

M. Berdajs-u
v Mariboru.